

Kostunica seta po bosanskoj zici

Author: [Zeljko Cvijanovic](#)

Nedavni boravak Vojislava Kostunice u Bosni zamalo da se pretvori u diplomatsku katastrofu.

U toku prve posete Bosni jugoslovenskog predsednika Vojislava Kostunice, proslog vikenda, u poslednjem momentu sprečen je skandal.

Medjunarodni zvanicnici su prosle nedelje shvatili sa zaprepascenjem da Kostunica planira da prisustvuje skupu u Republici Srpskoj, RS, umesto da pokaze gest pomirenja i ode u zvanicnu posetu Sarajevu pre izbora 11. novembra.

Medjunarodna zajednica zeli da Kostunica prihvati nezavisnost Bosne, da uspostavi diplomatske odnose i pruzi podrsku "demokratskim snagama" u RS uoci izbora.

Medjutim, jugoslovenski predsednik je imao druge planove, a pre svega "privatnu posetu" Trebinju, gradu na jugoistoku RS, gde je prisustvovao prenosu mostiju poznatog srpskog pesnika Jovana Ducica koji je umro u Cikagu pre sesdeset godina. Njegova zelja bila je da ga sahrane u Trebinju kada zemlja bude ponovo slobodna.

Medjutim, tesko da se to moglo nazvati "privatnom posetom", jer je poznato da je Kostunica obecao Mirku Sarovicu, lideru Srpske demokratske stranke, koju je nekada predvodio optuzenik za ratne zlocine, Radovan Karadzic, da ce prisustvovati ovoj svecanosti.

Kostunicina poseta dovela je do niza protesta u Sarajevu, gradu koji je po diplomatskom protokolu trebalo da prvo poseti.

Wolfgang Petritsch, visoki medjunarodni zvanicnik u Bosni, zatražio susret sa Kostunicom do kojeg je doslo u petak I postignut je dogovor da jugoslovenski predsednik poleti helikopterom prema Sarajevu, gde se sastao sa bosnakim politicarima I novinarima (kako dve zemlje nemaju diplomatskih odnosa, do susreta nije moglo doci nigde drugde).

Medjunarodna zajednica trijumfovala je nakon sto je izbegnuta potencijalna diplomatska nesreca i pretvorena u, kako je rekao sef UN misije Jacques Klein, "istorijski momenat".

"Danas je pocetak nove buducnosti", rekao je euforicno Klein, koji je opisao da je cilj Kostunicine posete bio "uspostavljanje konstruktivnih bilateralnih odnosa koji ce zadovoljiti potrebe ljudi iz obe zemlje i omoguciti im povratak u evropsku porodicu nacija".

Kostunica je u medjuvremenu naglasio da njegova poseta otvara put "normalizaciji" i ponovnom uspostavljanju diplomatskih odnosa.

Takav optimizam je, ipak, preuranjen. Kostunica se suocava sa mnogo prepreka koje su personifikovane u nepoverenju javnosti u Bosni i prepredenosti srpskih politicara u RS.

Na konferenciji za štampu na aerodromu, novinari su upitali Kostunicu da li će se Jugoslavija izviniti Bosni za ono što je uradila u Bosni u toku poslednjih deset godina. Kostunica je odgovorio neodređeno da on nije političar koji bi "praznim recima, obećanjima i izvinjenjima zapostavio kompleksnost naših odnosa".

Priznao je da su počinjeni zločini, ali od strane svih. "Trebalo bi izgraditi poverenje i istražiti šta se stvarno dogodilo", rekao je predsednik. Sarajevo smatra da je Jugoslavija nesumnjiv agresor u bosanskom ratu.

Ne čudi stoga što su bosanska javnost i političari mlako dočekali Kostunicinu pobjedu. Ljudi su ovdje zabrinuti zbog Kostunicinog nacionalizma. Takođe se plaše da će sada morati da dele njihovu privilegovanu poziciju unutar međunarodne zajednice sa post-Milosevićevom Srbijom.

"Razočaran sam Kostunicinim pokušajem da sve strane jednako okriviti za ono što se desilo na teritoriji bivše Jugoslavije", rekao je liberalni bosanski političar Rasim Kadić.

"Medjutim, trebalo bi da smo pragmatični i da iskoristimo šansu za otvaranje veza sa Srbijom. Nama treba Srbija i mi smo njoj potrebni".

Ova poseta predstavlja Kostunicin prvi susret sa međunarodnom politikom u Bosni kojoj se on zlostojko protivio. Pre dve nedelje, jedan Petrićev članak u novinama "Financial Times", u kojem je rekao da "ima neka teška pitanja za Kostunicu", naljutio je novog predsednika zbog kolonijalnog tona.

Izvori bliski Kostunici kažu da je predsednik bio naročito uvređen Petrićevim postavljanjem uslova, drugim rečima da će jugoslovenski predsednik "morati da pruži očiglednu podršku demokratskim i umerenim snagama u Republici Srpskoj okupljenim oko premijera Milorada Đodika, a ne strankama bliskim Miloseviću".

Kostunica ne smatra da je Đodik demokratska snaga. Čak i pre izbora, on ga je omalozavao kao marionetskog premijera i korumpiranog političara koji je prekršio zakon RS da bi ostao na vlasti.

Političari RS mogu se pokazati kao Kostunicin najveći problem. Većina njih veruje da je smena vlasti u Beogradu ojačala njihovu poziciju u BH Federaciji i bez prestanka pozivaju Kostunicu da ih podrži na opštim izborima.

Kada je Kostunica nedavno primio Mirka Sarovića, Đodikovog rivala na predsedničkim izborima RS, ovaj drugi je brzo najavio da će njegova SDS partija saradjivati sa Kostunicinom partijom, Demokratskom strankom Srbije. Srbi su shvatili ovaj susret kao jasan pokazatelj Kostunicine podrške koji bi se zbog popularnosti koju on uživa u RS, mogao smatrati odlučujućim u vreme izbora.

U međuvremenu, premijer Đodik je nastojao da iskoristi Kostunicinu posetu Trebinju. Glasno je proklamovao da je imao razgovore sa predsednikom i informisao ga o predlogu za dvojno državljanstvo građana RS i Jugoslavije u toku prenosa mosta.

Kostunica je ovo odbacio. "Kada sam odlučio da odem na ceremoniju, zakleo sam se da ću se kloniti političkih izjava", rekao je on. "Razgovarao sam sa Đodikom samo zato što je stajao pored mene i naš razgovor se nije tičao politike".

Zeljko Cvijanović je redovni izvestac IWPR.

Location: Balkans
Serbia
Bosnia and
Herzegovina

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kostunica-seta-po-bosanskoj-zici>